

Bon dia, cultura ilercavona

Emigdi Subirats, escriptor

Antoni Altadill

Antoni Altadill i Teixidó (Tortosa 1828 - Barcelona 1880) és considerat un dels més prolífics i destacats novel·listes catalans de tot el segle XIX. La seua carrera literària i periodística està fortament influenciada, però, pels seus ideals i lligams polítics, que el van portar a fer ús d'una literatura carregada de crítica social que pretenia esdevindre un clar referent de rebel·lia. Va cursar el primer any de Dret a la Universitat de Barcelona, però va abandonar l'estudi de lleis a causa de la seua vocació política i periodística. L'agitació revolucionària del 1854 se l'endugué a Madrid. Allí va fundar i va dirigir l'òrgan democràtic *El Pueblo*, i va ser redactor dels influents rotatius que avalaven una imminent insurrecció política contra el règim absolutista, *La Discusión* i *La Soberanía Nacional*; alhora que va donar a conèixer les seues primeres novel·les i obres dramàtiques. Va tornar a Barcelona el 1857, on va continuar la seua ja intensa tasca literària. Va convertir-se en el redactor d'*El Cañón Rayado*, periòdic satíric que realitzà una constant campanya contra el conflicte bèl·lic amb les colònies africanes, i va publicar novel·les socials i de costums, a més d'obres de tema bíblic –amb el pseudònim Antonio de Padua–, que van gaudir de gran fama a Amèrica. Va treballar com a secretari de l'enginyer Narcís Monturiol i va emprendre un viatge a Cuba per aconseguir finançament per al famós projecte de l'*Ictini* (un vaixell peix).

Entre els anys 1868 i 1869, va ostentar el càrrec de redactor d'*El Estado Catalán*, que ens interessa preferentment per al nostre assaig ja que es tracta d'un històric periòdic federalista que va fundar en Valentí Almirall, un dels primers ideòlegs del nacionalisme català, per difondre les idees de l'incipient catalanisme polític. Republicà convençut, amb motiu de l'adveniment de la Primera República espanyola, va ser nomenat governador civil de diverses províncies de l'Estat com Guadalajara i Múrcia.

Tota la seua producció literària és en castellà. Es va desenvolupar, doncs, al marge del moviment de la Renaixença que aleshores estava agafant volada a les zones urbanes del Principat, tot i que algunes de les seues obres tracten temes relacionats amb la història de Catalunya: *Barcelona y sus misterios*, *Don Jaime el Conquistador*, *El Caín de Cataluña*. La seua prolífica obra es completa amb una llarga llista de títols, que abracen una àmplia amalgama de temes: *La Pasión de Jesús*, *A la toma de Tetuán*, *La voz de España*, *El presidiario de Ceuta*, *Garibaldi en Sicilia o la unidad italiana*, *Los hijos del trabajo*, *El trapero de Madrid*, *La ambición en la mujer*, *La conciencia*, *El tanto por ciento*, *La monarquía sin monarca*, *Grandezas y miserias de la revolución de septiembre*, *El último Borbón*, *Amor de esposa*, *Cruz de flores y cruz de espinas*, *Judith*, *Maria Magdalena*, *José y la mujer de Putifar*, *La casta Susana*, *La madre de los Macabeos*, *Esther*, *Moisés*,

La semilla del bien, *Los juramentos de amor*, *Jugar con el corazón*, *Los enamorados* i *!Madre mía!*.

Litteratus

■ A causa del seu tarannà d'home compromès amb la societat, en bona part de les seues narracions trobem implícites les denúncies contra els abusos de l'autoritat. Agafarem com a exemple alguns paràgrafs d'una de les seues novel·les més altament valorades, *Barcelona y sus misterios*, en què trobem molts missatges contundents amb els quals l'autor ens convida a reflexionar sobre determinades problemàtiques que tenen relació amb el govern. Es tracta d'una hàbil novel·la d'ambients, tenyida d'una intenció social amb clares al·lusions polítiques i plena d'acotacions d'un elemental sentimentalisme. Altadill era un progressista convençut i mostra animadversió contra el règim absolutista. Vet aquí com acusa aquest govern i la seua política: "*Uno de los medios de gobierno que ha usado siempre este partido en las épocas de su dominación, ya que fatalmente, preciso es confesarlo, está en la índole suya propia, que es el de la represión llevada al último grado, principalmente en los partidos extremos; y una de las provincias en donde más se temía a esos partidos era Cataluña*".

Les seues concepcions polítiques i socials es complementen amb una moral basada en uns elementals ideals de justícia i llibertat, i esquematitzada en l'enfrontament entre el bé i el mal, que sembla simbolitzar l'alta societat i la classe baixa.